

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
 Egész évre 16 frt.
 Félévre 8 „
 Negyedévre 4 „
 Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.
 Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető körlemények czimzandók.

AZ ÉRTÉKESB CÍKKEK DIJZATNÁK.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkerekedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Osztrák politika.

(Sr.) Volt annyi malitia vagy naivitás a magyar ellenzékben, hogy a Herbst-Kuranda-Giskra frakció múltját, egész törekvését elfeledve, örömmel nyújtott annak segédkezet Andrássy megbuktatására. Veszedelemes szöveg volt, melynek győzelme esetén, egyik fél sem lett volna képes teljes mértékben levonni következményeit, a zsákmányon összevessztek volna, ha ugyan az az ő kezeik között esett volna; pedig ez nagy kérdés, mert a legvalószínűbb az, hogy egy harmadik számára dolgoztak volna. De a magyar ellenzék sokkal elfogultabb, hogysem a következményekre gondolt, örül, hogy Herbst is úti Andrássy és el van ragadtatva, hogy Giskra, Kuranda velük együtt fel akarják forgatni a mostani külpolitikát. Azt ugyan nem iparkodnak tisztába hozni, hogy mit fognának helyébe tenni, és ezt nem csak egymás közt tisztába nem hozzák, de még csak külön-külön, önmaguk előtt sem világos ez. Mert a magyar ellenzék ép úgy, mint a Herbst-féle frakció elfogadja a statusquot, concedálja, hogy azt azonnal megváltoztatni nem lehet; tehát még az occupatiót is elfogadják, erre nézve csak azt akarják kimondani, hogy attól minél előbb szabadulnak, eltekintve attól, hogy ez sem pozitívabb, sem erősebb garancia a külpolitika irányára nézve, mint a külügyminiszter; eltekintve attól, hogy ez a küleseményekkel szemben merő passivitásra kárhoztatná monarchiánkat, melynek jelszavává tennék, hogy mint a csiga, házába vonuljon vissza; még azt a hibát is elkövetnék ezzel, hogy kihirdetnék ama lázongó tartományokban: az anarchiát; mert a mint ezek nem tarthatnak attól, hogy esetleg állandó urakká is válhatunk, azonnal permanenssé teszik az anarchiát, mert egyfelől: a védők vagy velünk barátságos elemek azonnal elpártolnak tőlünk, vagy legalább nem fognak exponálni miattunk magukat; másfelől: az ellenséges elemek megszabadulnak attól a félsztől, melyet most jól fejükbe vert a hadjárat és teljesen szabadon garázdálkodhatnak. Ilyen eredmény aztán épen lehetetlenné tenné a kivonulást és kényszerítne még azokat is, kik az occupatio ellenségei, tehát Herbstet és Apponyit egyaránt, hogy a serget e tartományokban tartásák; mert hiszen ők is affektálják, hogy a hadsereg és a monarchia becsülete iránt érzékel viseltetnek. No hát akkor folytonosan engaeirozva lesz e zászló, és azt gyalázatosan el nem hagyhatják. Vagy ha egy pillanatnyi — talán épen mostani — csendet felhasználának és nagy hirtelenséggel kivonulnának onnan addig, mielőtt rendezett állapotok keletkeznének, kellő garanciákkal

e tartományokban, akkor újra vissza kellene mennők, sokkal nagyobb vér- és pénzáldozattal; mint a mibe kerül egy divíziónak hadi pótléka; mert máskülönb ennek terhét ők is viseljük. A mi pedig a keleti események további folysát illeti, elveszteniük arra minden befolyást; a felbomló és újra sorakozandó török tartományok sorsát intéznék egészen Oroszország és Európa kimondaná reánk a sententiát, hogy actio-képtelenek vagyunk. Hogy ez mennyire válnék egészségünkre; hogy plane hiteltelnek is mennyire emelné Európa előtt, azt fejtgetni sem kell. Csak azt tesszük még hozzá, hogy az osztrákok ehez még két czélt kötnek: egyfelől: a monarchián belül is gyengítik erőnket; mert a hadserget már most leszállítani vagy attól a szükségéseket megtagadni akarják; másfelől akár érik el e czélok, akár nem — mindenk előtt Andrássyt akarják megbuktatni; mert soha sem tudták elszívni azt, hogy egy magyar ember álljon a monarchia élén. És mindehez a magyar ellenzék zajos eljenzés között nyújt segédkezet. De számításaikban csalódtak. Az erősebb ellenfél: a Herbst-féle frakció már meg van verve.

Mindenféle taktikai fogáshoz folyamodott, nem ért semmit. Először a conferentia kérdését veté fel. Andrássy engedett, hogy kicsalja őket a síkra. Aztán a boszniai előterjesztése formájába kötött bele, hogy nyílt csatára ne kerüljen a dolog. Andrássy engedett, hogy bekövetkezzék ez. És bekövetkezett! Szellemi fölényével tette tönkre őket; exposéjának csak egyes alárendelt részeit tudák megtámadni, 6 választott. Szellemileg győzött. Ekkor újra cselhez folyamodtak. Egy jelentésben (és nem pénz-szavazásban) szavaztak neki bizalmatlanságot, 6 észrevette, felvétel a bizalmi kérdést és appellált a plenumba. Fényesen győzött. A szövetségesek szót vannak verve. Nem tudjuk, hogy mit érez most a magyar ellenzék. Talán észre tér. Ideje volna!

— Ő császári és Apostoli királyi Felsége a következő legfelső kéziratokat illetőleg legf. határozatot mellőztetett kibocsátani:

Kedves Tiszta! Vonatközlő folyó évi október hó 4-én kelt elhatározásomra, ont magyar miniszterelnökkömmé utolag kinevezem: illetőleg ezen eddig is viselt állásában ismét megerősítem. és a miniszterium alakítása iránt javaslatait elvárom.

Kelt Budapesten, 1878. évi december hó 5-dikén.

Ferencz József, s. k.
Tisza Kálmán, s. k.

— Magyar miniszterelnökköm előterjesztése folytán, személyem körüli magyar minisz-

teremmé báró Wenckheim Bált, — vallás- és közoktatásügyi miniszteremmé Trefort Ágostot, — honvédelmi miniszteremmé Szende Bált, — közmunka- és közlekedésügyi miniszteremmé Péchy Tamást, — horvát-szlavon-dalmátországi miniszteremmé Bedekovich Kálmánt és igazságügyminiszteremmé dr. Pauler Tivadart utolag kinevezem illetőleg ezen eddig is viselt állásaikban ismét megerősítem; továbbá országos pénzügyminiszteremmé gróf Szapáry Gyula országgyűlési képviselőt, — földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteremmé pedig báró Kemény Gábor országgyűlési képviselőt és belügyminiszteri államtitkár kinevezem; végre a belügyminiszterium vezetésével Tisza Kálmán miniszterelnökkömet bízom meg.

Az illetőkhöz intézett kézirataimat további intézkedés végett idezárom.

Kelt Budapesten, 1878. évi december hó 5-dikén.

Ferencz József, s. k.
Tisza Kálmán, s. k.

— A kormány 3 havi indemnítást fog 1879-re kérni. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot gr. Szapáry pénzügyminiszter ma fogja a képviselőháznak beterjesztetni.

— Uj vörös könyv. A két delegatio tagjai közt tegnap egy harmadik vöröskönyv is kiosztott. Ez kizárólag oly okmányok gyűjteményét foglalja magában, melyek az európai Rhodope-biztonság 1878. jul. 12-től szept. 6-ig terjedő tevékenységére vonatkoznak.

— Az országgyűlési szabadelvű párt tegnapelőtt délután 6 órakor tartott értekezletét Szontagh Pál elnök megnyitván, előadja, hogy a Zichy Mihály-féle metszetekből 15 példány küldetett be, s ebből aláírás után 8 példány már végre talált, egyszersmind melegen ajánlja; az értekezlet tagjainak, hogy a hátralévő 7 példány megvételére vállalkozzanak; a felirattal ellátott példányok darabjának ára 9 frt 50 kr.

Ezután bejelenti, hogy a pártból újabban kiléptek: Fröllich Gusztáv, Horváth Boldizsár, Horváth Lajos, Hodossy Imre, Péchy Manó gróf és Wahrmann Mór. Tudomásul szolgál.

Utána Tisza Kálmán miniszterelnök emel szót, s a képviselőház közlekedési bizottságának elnöke emlékeztetve meg, mindenekelőtt a pénzügyi és véderő bizottságok kiegészítésének szükségét emeli ki, miután e két bizottság az, melynek a ház elő közlekedésről benyújtandó nagy fontosságu törvényjavaslatok tárgyalásával foglalkoznia kell.

A bizottságok kiegészítése és a benyújtandó törvényjavaslatoknak odautasítás után a képviselőház tárgyalását az időre felfüggesztvén, a bizottságok működése alatt a ház csak üzenetek átvételére, s esetleg törvényjavaslatok benyújtására

és most, midőn Edina ismét vele volt, zengzest hangját hallotta, s nyugodt szürke szemekinek pillantása rajta pihent, csaknem elfeledte a Raynorként iránt: magaviselete felett érzett haragját.

— Ön ugy tudom egyik igazgatója a Jézus-intézetnek, kezdte el, mielőtt helyet foglalt.

— Igen, az vagyok.

— A legközelebb kiosztandó helyet kérném öntől, mely felett rendelkezhetik, vagy el van már ígérve?

— Nincs, mert csak a jövő évben fog üresedésbe jöni.

— Megígéri, hogy akkor oda adja a Raynor őrnagyné legkisebb fiának?

— Nem ígérem.

— Nem? ismétlé Edina, a legkeserűbb csallódás hangján, de ugyan miért nem?

— Egy más fiut szemeltem ki e helyre, kinek sokkal nagyobb szüksége van rá, mint Raynorné asszony fiának valaha lehet.

— Az teljes lehetetlen, senkinek sem lehet rosszabb sorsa e részben, mint a szegény kis Robertnek.

— E tárgyra nézve különböző nézetek vagyunk miss Raynor.

— De ön mégis ez úton valamit jóvátehetne legalább a családdal szemben.

— Jóvá tehetnők?

— Igen, a mi rosszat ellenők tett, szölt Edina kissé vontatva, de bátran. Azt, hogy előzte őket Sasvárról.

— Ugyan mit tett volna kegyed, az én helyemben? kérdezte Atkinson ur, jó indulatulag. Egészen nyugodtan a jószág birtokában hagyta volna őket?

— Nem tudom, ha azt tettem volna-e, szölt Edina, kissé zavartan. (Folyt. köv.)

véget tartana üléseket. Végül az újon alakult kormány részére kikéri a párt támogatását.

Szapáry Gyula gróf pénzügyminiszter maga részére szintén kikéri a párt támogatását, s főbb vonásáiban előadja azon irányt, melyet a pénzügyek vezetésében követni szándékozik, s melyet közelebből a képviselőházban is kifejtend.

Az értekezlet úgy a miniszterelnök, mint a pénzügyminiszter előadását helyesléssel s éljenzéssel fogadván, házi ügyekre tért át; névszerint elnök bejelenti, hogy a párt kijelölte bizottságában az újabb kilépések következtében, hiány támadt, mely betöltendő. Mint legtöbb szavazatot nyert tag, sorszerint Szilágyi Bernát lép be a bizottságba, a többi 3 tag helyébe pedig a holnap d. u. 6 órakor tantandó értekezlet fog választani. Ezzel a tanácskozás véget ért.

— Illetékes helyről vett értesülés szerint a Boszniában és Hercegovinában levő csapatok és intézetek állományába tartozó azon volt egyéves önkénytesek — most már tartalékosok — a kik a mozgósítás előtt, mint tanulók, valamely magasabb tanintézet tagjai voltak, és töltesek szolgálatra történő behivatásuk miatt tanulmányaikat félbeszakítani kényszerültek, tanulmányaik folytatathatása végett, mindannyian a nem töltesek viszonyba helyeztetlek át.

Külföld.

Lahoreból jelenti a Reuter ügynökség: Az afgán emir válasza, melyet az ultimatumra küldött, úgy látszik Ali Musjid bevétele után iratott. Birálgatja az angol kormányt állítólag barátságos érzelmeit és megjegyzi, hogy az angol kormány előbbi tettei ellenkeznek az érzelmeikkel. Az emir vonakodik elfogadni az angol missiót, mert félti függetlenségét. Kijelenti továbbá, hogy nem táplál ellenséges érzelmeket, és újra az előbbi barátságos viszonyba akar lépni, és kész egy kis ideiglenes missiót elfogadni.

A Daily News hírlki, hogy az emir levelet intézett Cagvarni őrnagyhoz, melyben azon kívánságát fejezi ki, hogy meg akar hódolni. — Dilke interpellálni fogja hétfőn a kormányt eziránt.

Lahoreból jelenti a Daily Telegraph: A Kuvám völgyében egyelőre Shatardardan fogja a hadjárat célját képezni. Roberts tábornok valószínűleg a Peivar szorosától keletre fekvő hegységen fogja tölteni a telet. Hírlki, hogy afgán haderőre lesz szükség a kurdkabuli törzsek tömeges szökésének megakadályozására.

A romániai újjalakított cabinet a következő tagokból áll: Bratianu kormányelnök és belügyminiszter. Demeter Stourdza pénzügy-,

A harmonika föltalálása.

(Folytatás.)

„Énekelni fogunk előtte, sokat, sokat énekelni, kiálta Cecil, hogy észrevegye, hogy rajtunk is van valami bámulni való.” És igazra volt a kedves kicsikének, az ő és a Mari öneke bámulandó vala, mind a két nővér nagy feltűnést okozott az egész Londonban az által, hogy bámulatos zenetehetségök és esodaszepepségök gyermekies szerénységgel, s tartózkodással párosult. A Dawies nővérek neve elegendő volt arra, hogy bármely hangversenyre nagy közönséget csábítson.

És eljött az idő, midőn az ünnepelt, a várva várt férfi megérkezett s midőn minden este velük ült a szegleteszobácskában, mint a hogy beszélniük kezdetén leirtuk.

Dawies asszony, e derék, barátságos nő, kissé nyugtalanul topogott ide s tova, itt egy széket tolt hátrább, ott egy asztalterítőt igazgata meg, vagy egy díszedényt helyezett egy kissé távolabb és hol az ablakhoz, hol a kandallóhoz lépett többször mondogatva halkan: „szinte beszédtéted.”

„Ugyan is rendkívül tevékeny természetű volt és egy álmadozásra ingerlő alkonyóórának édes varázsát soha sem érté s lányainak sem engedte meg soha e veszélyes élvezetet. Kedves rokona itttele óta kénytelen volt még is előléti tűrni, mivel Franklin épen leginkább az alkonyt szerette. A lányok az ablaknál halkan csevegtek. Cecil egy számalonyon ült, idősebb nővére lábainál s szép karjait nővére térdén nyugtatta. Rözsás arca fölfelé volt irányozva, fekete, tömött fürtei hosszan lecsüngtek kerek arcza mellett s télt vállain omlottak alá. Kérdezősködött, mesélt, nevetett mint a hogy egy 18 éves lány kérdezősködhethet, mesélt és nevet, de Mari, kedves bohókodásaira csak

Hirdetési díjak

Hátsor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppolich Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 86.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch gasse 10.) Bud. Mosee Publicistische Bureau Budapestben, Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest Serrvitaár 5. sz.

Nyilattéri czikkok

gármond sora után 30 kr. fizetendő.

Campineanu külügy-, Feriide közmunkaügy-, Cantinelli közoktatásügy, és valószínűleg Doby ezredes hadügyminiszter; Bozianut és Demeter Ghikát a senatus elnökeivő választották meg.

Az angol királynő trónbeszédje.

E hó 5-én a következő trónbeszéddel nyitották meg az angol parlament rendkívüli ülés-szakát.

„Lordjaim és uraim! Sajnálom, hogy kénszerítve voltam szokatlan és önk között többekre nézve alkalmatlan időben hívi össze önöket.

Az ellenségeskedés, a melyet Afganisztán emirje tanusított indiai kormányom iránt, és barátságos követségem visszautasításának módja nem engedett mást választanom, mint azt, hogy határozatlan követeljem az elégtételt. Minthogy pedig ez a követelés tekinteten kívül hagyott, expeditiót küldöttem területére, és az első alkalmat megragadtam, hogy összehívjam önöket, s megtegyem önök előtt a törvény által parancsolt előterjesztést.

Utasítást adtam, hogy önök elé terjeszszék e tárgyról az okmányokat.

Valamennyi hatalomtól biztosításokat kapok barátságos érzelmeikről és alaposan hiszem, hogy a berlini szerződés által létesített megállapodás az európai béke helyreállítására sikeresen végre fog hajtatni.

Uram, a képviselőház [tagjai] A jövő évi költségvetés most készül, és idejében fog önök elé terjesztetni.

Lordjaim és uraim! Én ajánlom, hogy azon ügyek érett megfontolása után, melyek engem arra indítottak, hogy a szokott időnél hamarabb hívjam össze önöket, némi szünet után tegyék tanácskozásuk tárgyává a közjóra szolgáló különféle rendszabályokat, a melyek akkor önök elő fognak terjesztetni. Én bizalomteljesen teszem le az önök kezébe birodalmam érdekeit, és kérem a mindenható istent, hogy áldása szálljon az önök tanácskozásaira.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház decz. 7-iki ülésében

elnök bemutatja 6 felsége leiratát a magyar miniszterium kinevezésére vonatkozólag. Jegyző felolvassa.

Bemutatja továbbá Tisza Kálmán levelét, melyben bemutatja, hogy az ő felterjesztésére kiket nevezett ki ő felsége a kormány tagjaivá.

Ezután a háznagy bevezeti az új kormány tagjait, s lelkes éljenzés után Tisza Kálmán miniszterelnök beszélni kezd. Beszédét más helyen egész terjedelmében közöljük.

Szilágyi Dezső nagy figyelemmel hallgatta meg a nyilatkozatot, mely a jövő politikát vázolta, és ha azt hallotta volna belőle, hogy a javulás útjára tér, a várakozás álláspontjára helyezte.

szorakozottan figyelt s szemei Franklin fenséges homlokán csüggték. Mari valódi ó-angol nő volt, szőke fűrtű, gyönyörű teremtes, sötét kék szemekkel és vakító fehérségű arczóbróval. Andalgó mondulatain, a nyulánk termet tartásán, fejének köznyed bal felé irányzott hajlásában kibeszélhetetlen báj ömlött el, azonban melán fölvetett, nagy szempilláiban, a finom ajk körül játszó könnyed vonásban, a melyekben beható szem azonnal fölismerhette a feleletre gyöngéd szívnek ama ütökletes kinyomatát, az érzékeny léleknek ama rejtélyes sebhelyét, az egyszerű, megható bánatot.

„Ma már kell, hogy nekem énekeljetez kedves lánykák”, mondá Franklin, de csak így a szűrkületben maradjunk, a zene edesebben hangzik így s inkább hat ránk, mint különben.”

A leányok felálltak. Mari a zongora fedelét mely nem messze az ablaktól volt elhelyezve, felnyitá, Cecil a széket toltá oda. Az idősebb nővér vékony ujjai gyorsan mozogtak a zongora billentyűin s bámulatos kedvesen hangzottak, ha Mari játszott. Nővére énekét kísérte. Cecil hangja gyönyörű csengő s halékony volt. A legzengetesebb legpompásabb soprán. Az ifjú lányka Händeltől énekelte egy ariát nagy tőkélylyel. Ha szabad a hangokat a színekhez hasonlítani, egy Cecil hangja a sugárzó égszínkére emlékeztetett. A szoba, ez ifjú kebelből kiáradó hangokhoz igen szűk volt. A mint a lányka elhallgatott, vidáman mondá Franklin Dawies asszonynak: „bát még most is sötét van itt Panny, mi? Én fényárban úszom!” Később Cecil gyöngéden hizelegre kérte Marit: énekelj nekünk egyet a te régi balladádiból, semmi ariát, csak a te little scottish songs, melyet a világon senki ugy nem tud énekelni, mint épen te. És Mari mégegyszer odafordítá fejecskéit Franklin felé, fejtét gyöngéden megrázva, hajfűrt-

A „KELET” TÁRCZÁJA.

EDINA.

Angol regény.

KÉT KÖTETBEN.

Írta:

WOOD ASSZONY.

MÁSODIK KÖTET.

Harmincztödik fejezet.

Viszontlatás.

(114-ik folytatás.)

— Itthon van Atkinson ur? kérdezte Edina egy idegen szolgától, ki kinyitotta neki az ajtót.

— Itthon van, asszonyom, de nem hiszem, hogy e perczen beszélni lehetne vele.

Atkinson ur nagyon beteges, s nem fogad látogatásokat.

— De talán engem még is elfogad, szölt Edina. E szavaknál kiszakított tárczájából egy lapocskát, felirta reá nevét, s mondta a szolgának, hogy nagyon óhajtana urával beszélni.

A szolga bevezette Edinát egy szobába, s csaknem azon perczen visszajött, hogy urához hívja őt. Midőn belépett, Atkinson György felállt a dívánról, s elébe ment. — Edina! kiáltozott fel.

A régi bizalmas megszólítás az egykor annyira szeretett, s talán még most is szeretett alakról, Edina szívét heves dobogásba hozta, s szemei könnyekkel teltek meg. Atkinson ur egy

székhez vezette őt s a lány helyet foglalt. Az ablak nyitva állt, s a pompás nyári lég s a reggeli napfény betódult a szobába. Edina korán jött, még nem volt tízenegy óra. A meleg ádvöllet első érzése gyorsan eltűnt, s György most nyugodtabban szólt vendégéhez.

— Hogy kegyed éppen ma reggel jó ide, csodálatos ésszelalkozása volt a véletlennek.

Ölvassa el a levél czimét, melyet épen most akartam elküldeni.

Edina megtette, s saját nevét látta a levélborítékjára írva, valamint azt is: „Raynor Károly kezébe adandó Prestleigh és Preen urak irodájában.”

— Nem tudtam kegyed lakcímét, s a levél csak azon kérészt foglalja magában, hogy sziveskedjék engem meglátogatni.

— Én? kiáltozott fel Edina.

— Igen, óhajtottam beszélni kegyeddal, de csengetek a gazdasszonynak, hogy más szobába vezesse, kalapját letenni.

— De én nem úgy jöttem, hogy hosszabb ideig maradjak itt, felel Edina. Fél óra elég arra, hogy előadjam ügyemet.

— De az enyémre nem elég egy fél óra! Maradjon itt egész nap, tette hozzá kéré hangon Atkinson s örvendeztessem meg egy szegény beteget, jelenlétével.

Edina nem tett több ellenvetést. Midőn hide hives, habár kissé színehagyott ruhájában visszatért a szobába, s György reá pillantott szép gesztenyeszín hajfonatára, nyájás szelid arczára s mély tűző komoly szemeire, úgy vélekedett, hogy Edina nagyon keveset változott. Az ily nyugodt arczokon az idő nem sokat szokott változtatni. Ő is olyanak maradt, milyen volt, csak hogy most betegnek nézett ki, s hosszu sötét szakált viselt; de arca, szemei ugyanazok voltak, mint régen.

ték volna magukat. Ugy látja, hogy minden a rógi benn marad. A kormány nyilatkozatából arra lehet számítani, hogy az az annexio be fog következni. S általában a kormány tagjai keltő kivételével ugyanazok, ugyanaz lesz politikája ezután is, s ugyanaz a támogató többség. Beszél azután arról, hogy mint kellett volna a miniszterelnöknek akkor eljárni, mikor Széll Kálmán lemondott, s általában elítéli a kormányelnök nyilatkozatait, s a kormány működéséből semmi reményt sem merít a jövőre nézve.

Irányi Dániel azon programpontokat fejtegeti, a melyeket a kormányelnök sem látott jónak fejtegetni. Beszél a kormány annexionális politikájáról, végveszélyről, melybe a hazát döntötte, a szomorú kilátásokról stb.

Helly Ignác Irányihoz hasonló szellemű beszédet tart, végre kijelenti, hogy ha a kormány eddigi politikáját követni fogja, de nem csak ellenzékét fog ellene képezni, hanem háborút is fog viselni (zajos derűség jobbról).

Hoffmann Pál beszél pénzügyeink szomorú helyzetéről, melynek a kormány politikája az oka, beszél a fajt accomplikról, melylyel a kormány működését takargatni fogja, végre kijelenti, hogy szavazatával nem az egyéni ambíciókat, hanem az ország érdekeinek egyezsík érvényét szeretni.

Ezután elnök határozatilag kimondja, hogy a miniszterelnök átirata tudomásul vétetik.

Elnöki kedves kötelességemnek tartom jelenteni, hogy (az elnök és főrendiház felállanak) 6 cs. és apostoli kir. Felsége legkegyelmesebb arunk királyunk a főrendiház feliratát legkegyelmesebben elfogadni; 6 Felsége legkegyelmesebb asszonyunk pedig a névünnepe alkalmából hozzá intézett hódolatuljesz üdvözlésait legkegyelmesebben fogadni és ezért királyi köszönetét és szives üdvözlését jelenteni méltóztatott. (Éljenzés.)

Hódoló tudomásul vétetik.

Felolvastatik a miniszterelnöknek a miniszterium kinevezésére vonatkozó átirata.

Tudomásul vétetik.

Beöthy Algonon képviselőházi jegyző: 6 cs. és apostoli kir. felségének legkegyelmesebb leiratát, mely a képviselőházban már kibírdettett, a képviselőház megbízásából van szerencsém hasonló kibírdetés végett, valamint a függő államadosságek ellenőrzésére kiküldött bizottság jelentését tisztelettel átnyújtani. (Éljenzés.)

Felolvastatik a képviselőház jegyzőkönyvi kivonata és a kir. leirat. A leiratot a főrendek állva hallgatják meg.

Elnök: A kegyelmes kir. leirat e helyen is a hódoló tisztelettel kibírdettett, annak eredeti példány a ország levéltárába fog letétetni. Háznagy urat felkérem, hogy a minisztereket bevezetni méltóztatassék.

A miniszterek zajos éljenzés között a terembe lépnek.

Tisza Kálmán miniszterelnök bemutatja a kormány tagjait. Beszéde lényegileg azonos azal, melyet a képviselőházban tartott.

Elnök: 6 Felsége magas kormányának részint megerősített, részint újabb kinevezett tagjait a mélt. főrendek nevében tiszteletteljesen üdvözlöm, egyuttal a méltóságos főrendek nevében biztosíthatom, hogy a közjóra intézett törekvéseikben a ház támogatására mindenha bizton számíthatnak. (Éljenzés helyeslés.)

A jegyzőkönyv hitelesítettén, az ülés 1 óra-
kor véget ért.

A Delegációkból.

Az osztrák delegáció decz. 6-diki ülésében folytatott a külügyminiszterium költségvetése
jei hátravetődtek, egy pár méla accordot pendított meg és csodásan szomorú dalt énekelt el: egy ó-gangol bucsudalt:

„Then fare thee well, my dear, dear love!”
(Ugy isten veled édes kedvesem.)

Franklin figyelve előre hajolt székeében s önkénytelenül összekulcsolá kezét, a lány éneke szíve legmélyéig hatott. Visszaképzelte magát gyermekkorába, anyjának hangját hallá fülebe csengeni, boldog, édes gyermekkori emlékek egész sora éledt föl lelkében. De a mint a hangok tovább ömlödeztek, egyszerre csak heves fájdalom árasztá el lelkét, végtelenül szomorú sóvárgás, elűnt ifjúsága után. Oa dobott volna mindent e pillanatban, dicsőséget, fényt, gazdag múltját egészen, egy husz éves ifjúságának varázsfényéért. Mert akkor ama forró könnyeket megmutathatta volna az ifjú szöke lányknak, melyek arczán végig pergették s melyeket az öszülni kezdő ember majdnem szégyelt. Különbö Mari hangjában volt valami velőgig ható, igazó erő, magában véve bármi győnye is volt e hang, mely remegétt és reszketétt, mint hold fénye egy csöndes tó felett s e hangnak sajátságos fátyolosított voltán kibőlhetetlen varázs ömlött el. Franklin a leg hatalmasabb felindulással küzdött, melyet valaha érzett s dacára hatalmas természetének győngeidőzetű volt. A mint Mari az egyszerű, busongó dal utolsó sorát bevégezte, fel akart állni s hozzá szelni, de kezeivel a lovogóba kapva, eszméletlenül rogyott össze, a kandalló rőzpárkányára megérintve homlokát, egy pár csepp vér folyt le bal hálántékán. A kis családot e váratlan eset végtelenül megrémítette.

(Folytatjuk.)

föltöti általános vita. — Első szónok. Terlagó gróf volt, kit a jelen viszonyok aggodalommal töltönek el, de azért mégis bizik külügyeink vezetőjében. Russ határozottan ellene van a kormány politikájának, az occupatióknak, az annexióknak. Latour katonai szempontból mutatja ki, hogy az occupatio szükségessé volt. Hérbst pártolja a pénzügyi bizottság jelentését. Czartoriszky hg. szükségesnek tartja, hogy a kormány az occupatióval gátat vessen az orosz hatalom terjeszkedésének. Wilczek indítványára elhatározzatik a vita befejezése. Főszónoknak Scharschmidt választatik meg, ki nem járul a bizottsági jelentésben kifejezett kárhoztatásához. — Az esti ülésben Hoffmann közös pénzügyminiszter s Bylandt-Rheidt gr. közös hadügyminiszter után felszólt gr. Andrassy. A hatalmas vésdészedett, bő kivonatban, más helyen közöljük. Neuwirth indítványozza, hogy a részletes vita halasztassék másnapra. Andrassy felszólalására azonban az indítvány elvetetik. A részletes vitában a külügyminiszterium minden egyes tétele vita nélkül elfogadtatik.

Az osztrák delegáció decz. 7-iki ülésében, a 1879-iki rendk. szükségletéről szóló kormányjavaslat tárgyalása volt napirenden. Hérbst ajánlja a budget bizottság jelentését. Widmann csakélynek találja a szóba hozott átalányt, s a helyett 20 milliót vél megszavaztatni. Tgyannenyit vél Lienbacher is megszavaztatni. Voregger javaslatot terjeszt be, melyben a napirendtörés mellett a kormány utasítatik a nélkülözhetetlen kiadásokat 15 millió erejéig, utólagos elszámolás terhe mellett fedezni. A kérdés föltétlen, először is Voregger javaslata elvetetik. Ezután a kisebbség javaslata (20 millió) a többség által elfogadtatik.

Gróf Andrassy Gyula beszéde.

Gr. Andrassy Gyulának az osztrák delegációt, decz. 6-iki ülésében, a külügyi vitát befejező hatalmas beszédét, kivonatban, a következőkben ismertetjük:

Nem hiszi, hogy feladta lenne újra visszateíni azokra, melyeket budgetbizottsági, nyilvánosságra jutott beszédében előadott, s melyekben körül volt írva politikájának célja és elő voltak adva politikájának indokai. Szándoka felelni azokra, melyek ép e beszéd ellen felhozattak, valamint általában mindazon nyilatkozatokra, melyek politikája ellen felmerültek.

Mielőtt azonban ehhez fogna, kötelességének tartja reflektálni pár szóval a budgetbizottsági jelentésre átalán. Az ő parlamenti praxisa szerint az ily jelentések nem szoktak egyéb lenni, mint recapitulálása, összefoglalása a bizottságban történeteknek. Ez a jelentés nem az volt. Ez készen ugrott elő, teljesen külön a bizottság tárgyalásától, az előadó fejből, mint Minerva Jupiteréből; s a már fentartásai által is elárulja jellemét; bizonyodik, hogy nem bizalmatlansági szavazat, s mégis az, bizonyodik, hogy nem akar praepjudicálni a hozandó határozatoknak s mégis praeludicál.

Mellőzi különben e jelentést, s áttér a leggyakrabban ismételt, szinte chablonserűvé vált vádra, arra t. i., hogy ő megcsalta a parlamentet s a delegációkat a követendő politikára nézve. E vád fölmerül a jelentésben is, föl az osztrák reichsrath feliratában is, melyre Hérbst — s kivüle más alig — szintén hivatkozott. Ez előnyös anynyiban, mert a felirat szabatos tényekre utal s így lehetővé teszi a védelmet, mi a bizottsági jelentés körülíratlan általánosságai szemből, alig lehetséges. Az osztrák feliratban tehát az mondatik, hogy a kormány tényleg vezette a delegációt a törvényhozást, az általa követendő politikára nézve az által, hogy egy interpellációra az 1878. május 9-én adott válaszában minden lehetőséget kizárta oly politika követésének, mint a minő tényleg követetett.

A válasz, melyről szóvan, adatott Grocholszki és társai interpellációjára, kik azt kérdték, valók-e a hírek, melyek Bosnyákország megszállásáról szárnyalnak, s való-e, hogy az Oroszországgal való conniventia alapján, mint vele való paralelactió tervezetik, vagy hogy az a signatárius hatalmakkal való megegyezés alapján van-e szándékban. Nem azt kérdi hát kizárólag, hogy szándékozik-e a kormány ily jactiót megindítani, hanem kérdő azt is, hogy minő alapon. S erre a kormány azt felelte, hogy nem szándékozik Bosnyákország megszállásának kérdését kompetensebb foruma, a létesülőadó congressus elől felvonni; s semmiesetre sem szándékozik azt valamely egyes hatalommal való megegyezés alapján oldani meg.

E válaszból minden kiolvasható, csak az nem, a mit a felirat szerzői magyaráznak ki belőle. Nem is tudhatja, hogy kerülhetett speciálisan ezen május 9-ki válasza való hivatkozás a feliratra, ha csak egy nem, hogy valaki a bizottságban találomra utalt rá, a többiek elhívték s nem olvasták el. (Mozgás; ohó!) Bocsnatott kér; ő azon megyőződésben van, hogy rosszul tájékozott bírái ítélték őt el; felelbe az jobban tájékozottakhoz. (Tetszés jobbról.)

Mondhatnák talán, hogy csak a kormány értette így e választ, a közvélemény azon magyarázatot adta neki, melyet az osztrák felirat. Erre nézve vele van egy újsg, mely azon alkalmából igen hatályos cikket közölt s bőven és részletesen kifejtette, hogy ezen válaszzsal az occupatio nyilván be van jelentve, ez el nem tagad-

ható tény. S a lap, a mely így irt, nem valamely officiozus, e célra megbízott lap volt, hanem (szóló felmutatja) a „Neue freie Presse.” (Éljenz derűtség és tetszés.)

Az is mondatik, hogy nem csak a parlamentet vezette félre, hanem a delegációkat is. Ez a vád ép oly nyílt volt, mint a parlament iránt. 1878. márcz. 11-én Demel interpellálta szőlő e kérdésben. Ő válaszában kijelentette, hogy Bosnyákország és Herzegovina occupálása és annexiója politikájának célját soha nem képezte, de hozzátette, hogy nincs módjában ez eshetőséget kizártnak tekinteni, mert kiderülhet, hogy mint Törökország képtelen e tartományokban a rendet fentartani, mindazonnak külön szervezkedésük képtelenség, míg Montenegro és Szerbország által való elfoglalásuk megérdekeink ellen lenne.

Még később, a congressus összedüléséhez egészen közel, jun. 2-án volt alkalma a magyar delegációban nyilatkozni Zsedényi Ede határozati javaslatalkalmából, mely Bosnyákország és Herzegovina megszállását mereven ellenelte. Ő azt válaszolta, hogy e javaslatot nem fogadhatja el, mert instructiókat — felelős léte — nem követhet s hozzá tette, hogy a bosnyákországi kérdésben igenis oly eredményt fog igyekezni elérni, mely a jelen zavarok ismétlődését megakadályozza. Hogy ez nagyon is felelőző beszéd volt, nagyon is határozott: azt tán lehet mondani: de azt alig, hogy kellő világosság hiján lett volna.

Volt joga állítani, hogy e megszállást célznak nem tekinti; nem is tekintette annak: többet pedig nem állított. Ez időben tárgyalásokat kezdett Törökországgal, igyekezvén megértetni, vele, hogy e tartományok oltalmára képtelen lesz s az csak gyöngítésére szolgál. A porta a congressusra utalt, mint mely legjobban meg fogja oldhatni ez ügyet. Azért hivatkozok erre, mert ez bizonyítja, mennyire lehetetlen volt a parlamentek elé a dolgok teljes feltérásárai lépni. Hisz a congressus elő estéjén senki az iránt határozott véleményt nem mondhatott, főnmarad-e a bőske.

S akkor, midőn, még nem tudhattuk, nem lesz-e valahol szükségünk egész hadunkra, akkor mondtuk volna ki nyilván a parlament előtt, hogy annak egy részét beviszútk mindenestre Bosnyákországba? Nem anynyi volt volna-e ez, mint fokozni a congressus meghíusulásának esélyeit, a később úgy is kitört bosnyák muzgalmat biztosan előkészület mellett provocálni.

(Vége köv.)

Tisza Kálmán miniszterelnök beszéde.

Midőn mint 6 Felségének kinevezett kormányt a t. ház előtt megjelenünk, mindenekelőtt kötelességemnek ismerem, a kormányválság lefolyásáról az előadottaknak némi kiegészítésével szolgálni.

A választfelirati vita befejezése után 6 Felsége megbízván a kormány alakításával, egyelőre felajánlottam a kormány megalakításában való közreműködésemet, a nélkül, hogy magamra nézve bármit is elvállaltam volna, s ennek folytán érintkeztem a t. ház több tagjával, ezeknek tanácsait is kikérvén. Természetesen — és ezt fölreértésem elkerülése végett kívánom megjegyezni — nem érintkezhettem másokkal, mint azon többséghez tartozókkal, mely többség a ház 21-es bizottságá által készített és a kormány által is elfogadott választfeliratot elfogadta.

Tudom én igen jól, hogy vannak viszonyok, midőn, ha egy fontos kérdésben adott szavazatok számáránya nem épen rőndkívüli nagy, kisebbség lehet hivatta kormányt alakítani. De hogy ez a parlamentárismus elveivel megegyeztethető legyen, szükséges az, hogy a bár kisebbséget képező, de a többségtől nem nagyon távol álló szavazatokat egy politikai cselzati és nézeteiben egyöntetű compact párt adta legyen. Hogy itt a helyzet nem ez, talán fölösleges bővebben indokolnom, mert nem hiszem, hogy bárki is a t. ház tagjai közül kétségbe vonhatná, hogy azon t. képviselő urak közül, kik szavazataikat a választfelirat ellen adták, azok, kik egy pártköz számítták magukat — még feltéve is, hogy önmaguk közt compact pártot képeznek, — nem teszik a ház összes tagjainak több mint legfeljebb jegyhatod részét. Ily viszonyok közt a parlamentárismus elvei szerint a kisebbséget szőlítani fel kormányalakításra, a lehetőségek sorába tartozik. (Ugy van! jobbfelől. Nyugtalanás balfelől.)

Az értekezések azt mutatván, hogy ha a kormányválság gyors befejezését óhajtuk, nekem kell vállalkoznom, megtettem ezt és t. társaim is vállalkoztak e feladatra, még pedig vállalkoznunk kellett annál inkább, mert aligha fogja valaki kétségbe vonhatni, hogy a kormányválságnak hosszúra nyúlása ma, midőn egyes fontos kérdésekben, miként ezt a legmagasabb trónbeszéd is mondotta, legalább ideiglenes intézkedések alig egy pár hét alatt halasztathatlanul megteendő: valóban az alkotmányos kormányzat és törvényhozas terén igen nagy zavarokat idézhetett volna elő.

Ezeknek előrebocsátása után kötelességemnek tartom teljesíteni azt, mit az ezen országgyűlést megnyitó legmagasabb trónbeszéd is kiáltásba helyezett: rámutatni azon főfontosságú tárgyra, melyek a törvényhozas figyelmét igénybe veendik. (Halljuk!)

Első és legnagyobb feladat lesz oda törekedni, hogy a keleti események által előidézett nehézségek és újabb terhek dacára államháztartásunk rendezésének ügyis nem könnyű munkájale-

hetetlenné ne legyen; vagyis törekedni oda, hogy a második kibocsátású kincstári utalványok beváltása épen úgy, mint az egyéb szükségletek fedezése lehető legyen a nélkül, hogy e miatt olyeszközökhöz kelljen nyulni, melyek a perzselésszükségen segítenek ugyan, de az állam hitelét hosszabb időre megromítják. Reményünk van, hogy ezen célzt el fog lehetni érni a magyar állam hitelének igénybe vételével önállóan, és remélem, hiszem, hogy ez irányban nemsokára konkrét törvényjavaslatot leszünk képesek a t. ház elé terjeszteni. De tekintettel az 1867. évi törvényekre és a monarchia mindkét állama törvényhozasának hazafiságára egészen, — minden viszonyok között — a combinációból kizártnak nem tekinthetem azt sem, hogy oly költségek, melyek a monarchia közös actiójának következményei, a magyar-osztrák monarchia hitelének igénybevételével fedeztessenek.

Ezen égető és főfontosságú kérdésen kívül igen nagyszámú kérdés az a belkormányzat terén, a mely megoldásra vár.

Első helyen áll a fontos kérdések között a véderőről szóló törvényjavaslatnak egy újabb időszakra megalkotása. F törvény megalkotásánál, hazánk és a magyar-osztrák monarchia bizottságának szempontjai egyfelől, másfelől a pénzügyi helyzet igényei okvetlenül, komolyan fontolóra veendők lesznek. Akár egyik, akár másik szempontnak mellőzése bizonytaln megfoszúlna magát, és csak ha mindkét szempont kellő figyelemre méltattatik, fog oly törvény alkottatni, mely ugy Magyarországot és a monarchia jóllétének, mint a trón dicsőségének előmozdítója lehet.

Nem kevésbé fontos a Horvát-Szlavonországgal kötött pénzügyi egyezménynek egy újabb időszakra megújítása, melynél mindkét félnek ugy anyagi helyzete, mint méltányos igényei lesznek figyelembe veendők.

Ezen felsorolt kérdések mellett lehetetlen még csak elmondani is mindazon nagyfontosságú kérdéseket, melyeknek mielőbbi elintézése hazánk érdekében van.

Ott van az igazságügy terén a teendőknak egész halmaz.

A mult országgyűlés alatt megalkotott törvénykönyv az életelbptelési törvényre, a rendőri kihágásokról szóló törvényre, a büntető eljárásról szóló törvényre vár, hogy a reményeknek, melyek hozzá köve vannak, megfelelhessen.

E mellett a perrendtartás javítása, egy a kor igényeinek megfelelő esdőtörvény alkotása hasonlóan égető szükség.

Több, számos törvény van még az igazságügy terén, és mindezekhez hozzájárul a magánjogi törvénykönyv elkészítésének teljes szorgalommal való haladéktalan folytatása.

A közigazgatás terén a többi bár fontos, de mégis csekélyebb kérdések felül kiemelkedik a legfőbb közigazgatási bíróság szervezésének minden oldalról sürgetett kérdése. (Helyeslés jobbfelől.)

Régen érzett szükség kielégítésére van hivatra a katonai beszállásról szóló törvénynek megalkotása. (Helyeslés jobbfelől.)

E mellett — nem emlíve egyebet — a megyék háztartásának végleges rendezése épen úgy, mint a honosítási törvény megalkotása az elutasíthatlan szükség követelményeivel lépnek föl.

Mindenfelől méltán sürgetik a háboru idején teendő természetbeli szolgálmányoknak törvény által szabályozását, és a háboru esetén szűk sésessékké válható rendkívüli intézkedések törvény által megállapítása sem halasztható hosszabb ideig.

A közlekedés terén a közmunkatörvény megalkotása, a vasuti hálózat cselserűbb csoportosítása iránti intézkedések és keleti összeköttetéseink biztosítása azok, melyek lehető gyors elintéztést igényelnek. Közigazgatási szempontból pedig az erdő- és bányatörvény megalkotása és a külfölddel való viszonyainknak, érdekeinknek megfelelő szabályozása azok, melyeknek első sorban kell törekvéseink tárgyát képezniük.

Közművelődési érdekeink előmozdítása s a közoktatás terén részint a meglevő törvények módosítása, részint új alkotása hasonlóan kell hogy igénybe vegye a törvényhozas figyelmét.

E mellett ott van még a nyugdíjazási törvény, és a főrendiháznak 1869. óta minden alkalommal felemlített rendezése, mely utóbbi kérdés a benne fekvő egyéb nehézségeknek kivál hazánkban még a történelmi fejlődés és az államiság szempontjából is igen sok komoly megfontolást igényel.

Oly nagyszámú és fontos kérdések ezek, hogy már csak ezek megoldása is évek munkájának lehet eredménye. A kormány a maga részéről kötelességének fogja ismerni teljes szorgalommal előkészíteni azokat, és a mit a maga részéről tehet, mindent megtenni az iránt, hogy ezek közül: mentől több, mentől előbb törvénygyálhalhasson.

Rendes viszonyok közt a külügyi politika kérdései nem szokták a kormány programjának tárgyát képezni, ma azonban azt hiszem, lehetetlen ezekről is hallgatni. (Halljuk!) A keleti bonyodalmak folytán létrejött occupatio következtében szükségessé lett az occupált Bosnia és Herzegovina ideiglenes kormányzata iránt oly intézkedést tenni, mely az occupatio természetével megegyezik. A kormány feladatának tekinti, hogy ez iránt a monarchia másik állama kormányával egyetértőleg javaslatot terjesszen elő.

Hogy mi volt a cél, melyet az occupatiót és a kormányzatot a congressus a magyar-osztrák

monarchiára bízta, és ez azt elvállalta, elmondottam a választfelirati vita alkalmával [tartott beszédemben. A cél kijelölésében, azt hiszem, benne fellel a tartam iránti nézetemnek kijelölése is. Kell tartania addig, míg elenyésznek az okok, melyek azt előidéztek, vagyis, míg a iránt, hogy a bajok megújulni nem fognak, biztosak lehetünk: egy szóval addig, míg a török hatalom képes lesz e tartományokban az általunk helyreállított rendet és nyugalmat fentartani, s ez által az eddig létezett veszélyek meg nem ujulhatását biztosítani. (Nyugtalanás a baloldalon. Halljuk!)

Mikor fog bekövetkezni e kedvező időpont, ezt meghatározni ma nem lehet. A kormány a berlini szerződés alapján áll; az annexio kérdése napirenden nincs és nem lehet; de biztosíthatom a tisztelt házat arról, hogy ha e kérdés bármikor napirendre kerülne, a felett a törvényhozasok és a korona együtt fognak határozni. (Helyeslés a jobboldalon. Mozgás balfelől. Halljuk!)

Részemről általában azon irányt fogom követni, a melyet a választfelirati vita alkalmával ismételten jelentem, és ezek mellett egyik főszempontja lesz törekvésünknek az, hogy a fennálló helyzet által előidézett kiadások a tett előterjesztéseknek túl ne menjenek; és hogy az occupált tartományok miatt az occupatio költségein túlmenő terhek a kincstárra állandóan semmi viszonyok közt ne háruljanak. (Mozgás balfelől. Halljuk jobb felől.) Hódítási vágy — a mint ezt a választfelirati vita alkalmával is megmondtam — bennünket nem vezet; közjogi helyzetünk és pénzügyeink egyaránt arra utalnak, hogy minden erre irányzott politikától, a mennyire ez hazánk és a magyar-osztrák monarchia biztonságának veszélyeztetése nélkül lehet, határozottan tartózkodjunk.

Feladatunk: ha lehet, békében megővni a monarchia épségét, de viszont, azt hiszem, feladatunk az is, hogy ha bármely oldalról ezt veszély fenyegetné, (Mozgás balfelől. Halljuk! a jobboldalon) az utolsó erőnk megfeszítéseig is megoltalmazni.

Ezek azok, t. ház, a miket ma elmondani szükségesnek tartottam. Érezzük mi jobban, [mint bárki más a reánk nehezedő feladat súlyát; de épen mert nehezek a feladatok, mert bonyolult a politikai helyzet, és mert úgy lehet, hogy maga egy alkotmányos kormány az azon kötelessége is, hogy a szabadságot és a rendet együtt fenntartsa, nem mindig lesz nehézségek nélkül teljesíthető, kötelességünknek tartottuk elfogadni koronás királyunk megbízását, és megfelelni annak mindaddig, míg a törvényhozas többsége támogat. (Éljenzés a jobboldalon.)

Bizalmunkat az iránt, hogy e feladatnak megfelelő képesek leszünk, helyeztük azon megyőződésbe, hogy nehéz viszonyok, bonyolult politikai helyzetek felidézék ugyan a szenvedélyeket, de politikai érettséggel bíró és hazafias nemzeteknél megéreleik azon tudatot is, hogy túlvé magukat személyes szempontokon, kisebb eltéréseken, kötelessége ily időben mindenkinek megmondottan, biggadtan, hazafias eljárással közreműködni arra, a mi a haza és a trón javára szükséges. (Helyeslés a jobb oldalon.)

Ezen hitben és erre irányzott törekvésünkben ajánljuk magunkat a t. ház kegyeibe. (Éljenz éljenzés a jobb oldalon.)

TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Fogarasmege közigazgatási bizottsága

Fogaras, decz. 5.

Fogarasmege közigazgatási bizottsága e hó 2-án tartá meg havi rendes ülését Szentiványi Gyula főispán elnökle alatt. Ez ülés közérdekűbb tárgyairól kívánom értesíteni a „Kelet” szíves olvasóit. Az ülés megnyitása után főispán ur értesít az ülést, hogy a vallás és közoktatási m. kir. miniszter 30089 sz. a. Koóde Ferencz brassó-fogarasmegei tanfelügyelőnek-egészsége helyreállítására való figyelemmel a közig. bizottság f. é. november és december havi üléseiben való helyettesül Pánczél Károly ref. lelkész s bizottsági tagot rendelte ki.

Az alispán következő jelentést tevő hivatala mult havi ügyforgalmáról: befolyt november havában 728 ügydarab, elintéztetett 561, elintézetlen maradt 167. Tizenöt napra szóló utlevél kiadatott 266, egy évre szóló 170, vadászijeggy semmi. A közsérend és rend a megyében megzavarva sehol sem volt. Tűzeset fordult elő Zernyeston, hol 2 csűr lett a lángok martaléka. Egy körjegyző szikkasztásért 2 havi börtönre ítéltetett. Nevezetes politikai actus folyt le Árpáson, a hol is mult hó 28-án a kerület országgyűlési képviselőjévé rendzavarás nélkül megválasztott Pap Alajos szabadelvű párti programmal. Ugy a központi tisztviselő, mint a szolgabírák köteleimket pontosan teljesítették.

Két szolgabíró folyamodására: néhány községben történt elemi csapás okozta kár folyótólért követelt számlájukat a közigazgatási bizottság az érdekelt községek által határozta volt kifizettetni; a mit a főispán ur az 1876. VI. t. c. értelmében megfélebbezett. A belügyminiszter ut a főispáni fölébvezetés helyett adott, miután a szolgabírói eljárás közszolgálat érdekében történt volt, arra pedig a szolgabírák uti átalánnyal vannak ellátva.

Árvaszéki elnök jelentése szerint ülésben, Florea ülnök által elintéztetett 154, Gál ülnök által

Elsinger M. J. és fiai
Bécs, Neubau, Zollergasse 2
eső köpenyek, kocsikarok, ágybetelek, sátorkelemlék

Egy segéd
a divatárú szakmából, a ki derék áruló, a bárom országos nyelvet bírja, felvétetik. Pályázók sziveskedjenek ajánlataikat és bizonyítványaikat beküldeni. Hova? megmondja e lap kiadó hivatala (483) (1-3)

NAGY JÓZSEF arany- ezüstműves és ékszerárú Kolozsvárt, Istér br. József-ház 9. szám.
Ajánlja a n. érd. közönségnek jól berendezett és a legnagyobb csinnal kiállított bécsi és külföldi arany- ezüst ékszerárúinak dús raktárát és kiházasítási arany- ezüst és ékszerárúit legjutányosabb áron; elvállal minden e szakmába vágó megrendeléseket; kijavításokat gyorsan és pontosan jutányos ártól teljesít, egy ódon arany- ezüst tárgyakat megvesz, vagy ujjakkal becserél. (402) (5-30)
(Óvásul.) Raktáromban minden egyes tárgy valódisága a m. kir. bélyegge van hitelesítve.

Sz. 1125. — 1878. (485) (1-3)
Árverési hirdetmény.
Folyó 1878-ki évi december 30-án délelőtti kilencz órától déli 12 óraig, az oskol alap igazgatóság irodájában Naszódon, a volt Torma Károly-féle, jelenleg a volt II-dik Erdélyi Román határ-őrezred őszöntődj alapja tulajdonát képező Csicsó-Keresztúri jóság 1879-ki január 1-sőtől 1884-ki december 31-dik napjáig eső adótartamra leendő haszonbérbe adása céljából, nyilvános árverés fog megtartatni. Ezen, az erdővel együtt, bíróság 157,704 o. ért. forintba becsült jóság áll:
1. 231 hold 1540 □ öl szántóföldből, az őszivetéssel együtt.
2. 146 hold 1167 □ öl kaszálóból.
3. 4 hold szőlőből.
4. 168 hold és 211 □ öl legelőből.
5. Évenként egy hold erdőből.
6. Szép lakházakból, gazdasági épületekkel együtt.
7. 19 Kuralista, részint kézi, részint ígás marhávali napszámaik.
8. Egy öt kövű lisztelő malom 1879-ik ápril 1-től.
9. A Csicsó-Keresztúri községbeni italmérési jog fele, 1879-ki ápril 24-dikétől kezdve.
A kikiáltási ár, mint egy évi haszonbér, 2500 frtra o. ért. van megállapítva.
A szóbeli árverés megkezdése bepecsételt bélyegzett és a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben mint bántpénzt magokban tartalmazó, írásbeli ajánlatok is elfogadhatók.
Ugy az írásbeli legnagyobb ajánlattevőnek, mint a szóbeli legtöbbet ígérőnek teljesen ősmernie kell az árverés feltételeit és magát azoknak feltétlenül alávetnie.
Az árverezési feltételek és egyéb felvilágosítások, az alapok keze-lősege irodájában Naszódon kaphatók.
Az oskola- és őszöntődjalap kezelő bizottságnak Naszódon 1878-diki november 24-kén tartott üléséből.
Elnök: GREGORIUS MOISIL, icariu foreneu.
Titkár: JOACHIMU MURESIANU.

(481) (2-8)
Végladás.
CSIKI TESTVÉREK
fiók raktára.
Főtér 17 szám alatt fenn-
álló fiók üzletünket még e
hő folytán megszüntetjük, miért is a
raktáron lévő összes árucikkeket
tetemesen leszállított, sőt
beszerzési áron alól
elárusítjuk.
Kolozsvárt, 1878. december 8.
CSIKI TESTVÉREK.

Egy berendezett vegyes kereskedés
egy piaci házastelken, hozzátartozó külsővel szabad kézből
eladó. (470) (4-6)
Értekezhetni Tövisen a tulajdonos
Lukács Józseffel.

NOLL K. és társa,
1870 óta bejegyzett cég Bécs, Gisellastrasse 6 sz. Bécs,
ajánlják magukat mindenféle állam- és üzletpapír, sorsjegy, arany és
ezüst pénz bevásárlására és eladására a legkedvezőbb feltételek
mellett.
Vidéki megrendelések posta fordultával telje-
sítetnek. (279) (20-50)

Szám 12,889. — 1878. (479) (2-3)
Hirdetmény.
A kolozsvári kir. törvényszék mint csődbíró részéről ezennel köz-
birré tétetik, hogy tömögöndök ügyvéd dr. Weisz Józsefnek 1878. no-
vember 9-én 12,023. sz. a. beadott kérvénye folytán kolozsvári arany- és
ezüst ékszerész Reichberg Lőrincz csődtömegéhez tartozó arany-ezüst ne-
mük és bolti felszerelvényeknek nyilvános árverezése elrendeltetvén, az
árverés megtartására 1878. december-hó 19-én és követ-
kező napokra reggeli 9 órától kezdve, itten Kolozsvárt
közadónak a főtérén levő bolt helyiségében kitétetik.
Ezen árverésre menni szándékozők oly megjegyzéssel idéztetnek, hogy
az eladandó portéka széles esetőre — becsáron alól is a legtöbbet ígérő-
nek, készpénz fizetés mellett el fog adatni.
A kolozsvári kir. törvényszéknek 1878. december-hó 5-kén tartott
üléséből.
BIRÓ PÁL, elnök. BENKŐ JÓZSEF.

KEDVES MEGLEPETÉS!
KARÁCSONYRA és ÚJ-ÉVRE.
(478) (—*)
FORGÓ
CSUDA-HENGER.
Mit zwoelf der Lustigsten Bilder
Szerkezete nagyon egyszerű. A készülék könnyen forgatható hen-
geralakú részébe, mely végig réslyukakkal van ellátva, s egy fa talpra
van alkalmazva, különféle komikus képeket teszünk be, melyek, miután
a henger forgásba hoztuk, meglevenedve tárnak szemünk elé.
Többek közt látjuk, a mint egy szemfényvesztő 10—15 golyót
dobálva ritka ügyességgel játszik; a mint a mézet lopó medvét a méhek
körüldongják, az érdekes utazást a holdba, a kifárasztó néger munkát,
az emberevőt tánczó kuttyájával, a stepple chaset stb. stb.
E kedves játékszer, mely egyszerűsége természetességtani
tanésszövegnek is tekinthető, nem csak a szülők, hanem a t.
tanító és nevelő urak szives figyelmébe is ajánljuk.
A képekkel ellátott készülék ára 4 frt. Vidékre csoma-
golással együtt 4 frt 30 kr.

(432) (4-*)
Alvilsavas mézszörp.
Párisi gyógyszerész Grimaud és társa alvilsavas-mézszörp sikere mellibajok, hurut, re-
kedtség, gyomorhurut, a légcsőgyulladás ellen, számos utánzásra adott alkalmat, melyek
nem bírnak hasonló becsület s másékné készítenek.
Azon szenvedők, a kik Grimaud és társa valódi alvilsavas-mézszörpöt óhajtják kapni,
sziveskedjenek minden úvegben az aláírást követelni.
Azon gyárosok, a kik a ragjegyben csak azt jegyzik meg: „Grimault és társa után Pá-
risban,” csak a t. cz. közönséget ámtíják.

Stein János
könyv-, mű- és zeneműkereskedésében kaphatók
következő épen most megjelent
irodalmi ujdonságok:
Vörösmarty életrajza.
Irta GYULAI PÁL. Masodik javított kiadás Vörösmarty arcképével.
Ára 2 forint.

Olesó könyvtár.
Új füzetek.
Dayka Gábor költeményei 20 kr.
Kazinczy Ferencz. Bácsmegeinek gyűjtelmek 30 kr.
Gógol Miklós. Bulyba Tárász. Beszély. Oroszból fordította
Almási László 30 kr.
Kisfaludy Károly. Irene. Szomorujáték 5 felvonásban 30 kr.
Zilinszky Mihály. Kupellky János 20 kr.
Körner Tivedar. Zrinyi. Szomorujáték 5 felvonásban.
Németből fordította Szemere Pál. Körner Zrinyijéről
bírálat. Irta Kölcsey Ferencz 40 kr.
Csokonay Vtéz M. Odák. Két könyvben. (1794—1804) 20 kr.
Andersen. Regék és mesék. Fordította Milesz Béla 30 kr.

Utolsó hét!
Már **Deczember 14-kén** lesz
magyar dijsorsjegyeknek.
Igervények 3 frt és a bélyeg.
Főnyeremény
150,000 ft
1879. január 2-kén lesz a legközelebbi húzása a
hitel és bécsi igervényeknek.
4 frt 50 és bélyeg || 2 frt és bélyeg
a kettő együtt csak 6 frt és bélyeg,
főnyeremény 400,000 frt
Bécs, Bács, Csak Bécs, Wollzeile 13. A MERCUR Wollzeile 13.
(482) kiadóhivatalának váltóüzlete. (1-3)
Ch. Chon.

(26) (21-*)
Rumburgi szöveteke,
(kezeséggel, hogy valódi len-vásznak)
legszebb nyári fehérítéssel,
mollinos-okat és domestic-okat, durvák és fehérítettek,
fehérczernavászon, vízlepedőt, callicot, fehér oot-
tonokat, orast, ezernavászon, csinvatot, lepedő-
vászont varrás nélkül, Oxfordingelméket és
CHIFFONOKAT
ajánl legjutányosabb gyári árban
TEUTSCH B. J. Segesvárt.
Külmegrendelések az ár utánvéte mellett gyorsan teljesített-
nek. — Tömegesebb megrendelések bérmen-
tes vaspályaszállítás kedvezményét élvezik.

A magyar büntetőtörvény a büntettekről és vétségekről.
Kérdések és feleletekben.
Irta HUSZTHY REDIVIVUS. Ára 80 kr.
A magyar írásmód.
Az írásmű szerkesztésének és előadásának általános szabályai. Polgári
iskolák számára és magán használatra.
Irta UDVARHELYI GYULA. Ára 1 frt 60 kr.
MAGYAR LEXIKON.
Az összes tudományok enciklopédiája.
ELSŐ KÖTET. A — Asuncion.
Tartós és csinos vászonkötésben. Ára 4 frt.

Karácsonyi játékszerek
legnagyobb raktára.
Alúírott ajánlja (484) (1-1)
legújabb játékszereit bármely kornú fiúk és lányok számára,
a legolcsóbb árak mellett. A karácsonyi program kívánatra bérmentesen megkü-
ldök. — Szízlád kiszolgálásért kezeskedik az egy század harmada óta fennálló üzlet.
BRUNNER K. Budapest, váciutca 18. szám.

(468) (2-3)
Teljes karácsonfa-diszitmény
(az idén pompáson összeállítva)
csak 3 frt. o. é.
10 igen finom brilláns viszsugázó gyertyatartó, vastagabb és vékonyabb gyertya-
nak egyaránt megfelel, legszebb dísz.
10 varázs-gyertya, egyszerre gyul fel (meglepő).
10 gyertyatartó nikkelből.
10 milli-viaszgyertya, szagtalan ég.
25 brilláns-universaltartó.
4 aranygömb-bonbonniere.
4 ff. japáni lampion gyertyával együtt, világításra.
50 kapocs a fa gyors beagatására.
4 aranybrilláns-tárgy és bonbonniere.
24 Phantaste- és jéggyümölcs, golyóreflector és átlátszó dió.
1 pompás karácsonfa-angyal arany szárnyakkal.
1 kis karácson-ember, mozgó.
153 darab göngyöléssel együtt csak 3 frt, kötszeres mennyiség 5 frt 60 kr.
Ezenkívül: 1 úveg piano billentyűkkel és iskolával 50, 75 kr., oragutáng, mozgó 30,
40 kr., Tschinkahus új chine bohócs-zsuzhás sok alakú és kellékek 1 frt 60 kr., ja-
vított laterna magica kép-gyjtőmennyel, egyszeri 1, 2, 3 frt, legújomabb
5, 7, 12 és 15 frt.
Csak WITTE-nél Bécs, Kärntnerstrasse 59.
Készpénzküldés, vagy utánvéte mellett. — Ismét elárusítóknak árkedvezmény.
Távírdacím: WITTE, Bécs.

Népszínházi műsorozat.
A magyar népszínházban énekelte és szövegezett dalok gyűjteménye
Zongorára Rabonbán Gyulától.
A ripacos Pista dolmánya.
Eredeti énekes népszínmű 3 felvonásban. Irta RÁKOSI JENŐ.
Tartalma:
Ide várom, oda várom, lakodalmom lesz
a nyáron. —
Gyertek gyertek gyűjteni. —
Reggel esik le a harmat.
Várom, várom, várom nem jön az én
párom.
Lányok, lányok, keresztiesi lányok.
Hajdu az én nevem, édes a kenyerem.
A hajamat én befonom.
Országton masiroznak.
Buzavetés immár sárgul.
Édes apám, édes anyám, adják nekem
azt a kis lányt.
Kaszás csillag jár az égen.
Zsuzsika lelkem csak egy szóra.
Czifra szűröm szegre van akasztva.
Hallod-e rózsám, hallod-e?
Egy, kettő, három négy.
Ha meghalok, csillag leszen belőlem.
Nagy pénteken mossa hulló a fiát.
Nis szekeres, nagy szekeres.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy
ügyvédi irodámat
Kolozsvárt, bel-középuteza 32 sz. a. megnyi-
tottam. Zábulik László, köz- és váltóügyvéd.

Ugyanott régiebb, vagy használt könyvek ujakért
becseréltetnek, vagy kedvező feltételek mellett
átvétetnek.